

Ledicia
Costas

SMARAGDINA

přízračná holčička

ilustrace
Victor Rivas

SMARAGDINA
přízračná holčička

© Leticia Costas 2016

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Vendula Něchajenko, 2023 Cover
and Illustrations © Víctor Rivas, 2023

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2023

ISBN 978-80-277-3664-5 (pdf)

Ledicia
Costas

SMARAGDINA

přízračná holčička

Ilustrace:
Victor Rivas

přeložila Vendula Něchajenko

Věnováno vám, stvořením z tohoto světa. A také všem přízrakům,
které obývají stránky této knihy. Bez těch prvních ani druhých
by tento příběh nemohl vzniknout.

Kapitola 1

V den, kdy jsem zemřela, se v hotelu Fantastique sešla spousta lidí. Truchlit k mému tělu přišlo mnoho osob oblečených do černé se smutným výrazem ve tváři. Za mého života hotel nikdy nebyval tak přeplněný ani v něm nebylo tolik čerstvě nařezaných květin. Dokonce ani v létě, kdy jsme mívali tolik hostů, že jsme nad vchod museli vyvěsit štítek s nápisem OBSAZENO, a kdy jsme do všech váz v jídelně dali barevné růže, karafiáty a tulipány, které jsme natrhali v zahradě. Možná se ti bude zdát zvláštní, že se smuteční obřad konal právě tady v hotelu. Hotel Fantastique byl ale náš domov.

Rodiče, babička a já jsme žili v prvním podlaží v křídle vyhrazeném pro zaměstnance. Oni tři byli nejdříve postavené osoby v takzvané *brigade de cuisine*, tedy kuchyňské službě, což je takový elegantní a vznešený název pro skupinu lidí, co pracovali v našich světoznámých kuchyních. Lidé se sjížděli z celého světa, aby naše vynikající jídla ochutnali. Babička službě velela, byla *chef de cuisine*. Měla za sebou desítky let zkušeností a brala si na starost hotelová menu. Asi proto byla i tak macatá. Vážila hromadu kil, určitě víc než sto. Já si myslím, že to bylo proto, že celý den strkala prsty do hrnců probublávajících na ohni a pak si je olizovala. Všechno, co vařila, musela několikrát ochutnat. Tvrdila, že to je jediný způsob, jak zajistit, aby pokrmy chutnaly skvěle. Když máma viděla, že babička rok co rok nabírá dalších pár kilo, říkala jí: „Mami, měla by ses o sebe starat. Vždyť už jsi obrovská.“ A tak se stalo, že babička mezi personálem hotelu vešla ve známost pod přezdívkou Obryně.

Mně se na ní líbily hlavně ty její zástěry s volány a to, jak voněla, když připravovala francouzské moučníky. Hmmm, to byla lahůdka. Člověk by je nejradši hned zblajznu! Máma byla její hlavní pomocnice, které svěřovala úkoly. Druhá šéfkuchařka! Měla tedy na své bílé zástěře vyšíta slova *sous-chef de cuisine*. A táta byl *maître*, vrchní číšník, a měl na starost organizaci toho, jak se jídla a nápoje podávaly. Dohromady tvořili úžasný tým! Moc ráda jsem se dívala, jak

spolupracují, hlavně když byla v hotelu hlava na hlavě. Kmitali sem a tam, především máma a babička. Skoro jako by místo dvou párů rukou měly osm jako chobotnice. Jedině tak se dalo vysvětlit, jak stíhaly tolik věcí. Šup hníst, vyšlehat z bílků sníh, osmahnout česnek, rozpustit máslo, připravit jednohubky, nazdobit jídlo na talířích nebo rozdat úkoly zbytku kuchyně. Prostě umělkyně! Tolik jsem se toho od nich naučila. Škoda, že můj život trval jen deset let. Kdyby se mi podařilo s nimi v kuchyni strávit víc času, jsem si jistá, že by ze mě dnes taky byla *chef de cuisine*. Ale na to bych musela být živá.

Vzhledem k tomu, jak se hotel Fantastique jmenoval, si určitě musíš myslet, že se nacházel v centru nějakého krásného, věhlasného francouzského města, jako je třeba Paříž. Jenže vůbec ne! Důvodem, proč hotel přitahoval tolik lidí, bylo, že ho nechali vybudovat přímo na Divokém západě mezi kovboji, psanci a salony, což byly bary, kam se chodili občerstvit místní lovci. Založil ho dost výstřední Francouz jménem Panderlú. Panderlú vždy nosil fialové kalhoty a na každé noze jinou ponožku, pyšnil se knírem se zatočenými špičkami a nikam nechodil bez svého papouška. Všude s sebou nosil jeho klíčku. Panderlú se jednoho dne rozhodl všechno (kromě papouška) opustit a i za cenu ohrožení života se vydal na nebezpečnou pout' na Divoký západ, kde hledal zlato. Trvalo mnoho měsíců, než dorazil na místo, o němž se

tradovalo, že se tam tento vzácný kov nachází. Muž a jeho papoušek cestovali lodí, na koni, pěšky, rychlochůzí, a dokonce i v kánoi. Kráčel tak dlouho, až se mu boty rozpadly, a když už si myslel, že to celé byla jen nějaká báchorka a že zahynou pod všeobíjmajícím sluncem, konečně vytoužené zlato našel u potůčku, kde se zastavil, aby si odpočinul. Na dně potoka se třpytily stovky zlatých peciček. Z části peněz, které tak získal, nechal Panderlú postavit hotel s restaurací. Zdálo se mu jako dobrý nápad přinést na to místo, které se tak lišilo od jeho domoviny, francouzskou kulturu a kuchyni. A nemýlil se. Z hotelu Fantastique se stala opravdová atrakce. Zpočátku nabízel jen francouzskou kuchyni, ale postupem let se restaurace proměnila na jednu z nejlepších mezinárodních kuchyní na světě.

Do hotelu se dennodenně sjížděli kuchaři z celého světa. Máma a babička se od nich učily připravovat nová jídla a ta pak zařazovaly do denní nabídky. Pamatuju si, jak kdysi přijel jeden kubánský kuchař a ujišťoval nás, že má ten nejlepší recept na želví polévku. To bylo vážně drama. Trval na tom, že je potřeba uvařit želví maso, přecedit vývar, přidat česnek, sklenku bílého vína, kmín a sekaný koriandr. Potom ještě papriku, šafrán, lístky máty a krajíce chleba s vajíčkem vařeným natvrdo a nakrájeným na kousky. Ujišťoval nás, že jde o tradiční recept, podle kterého varí ty nejvyhlášenější restaurace v Havaně.

Nejhorší na tom bylo, že měl v úmyslu polévku připravit i podávat přímo v želvím krunýři. A nenapadlo ho nic lepšího, než šmejdit kolem, dokud jednu suchozemskou želvu nenašel v zahradách hotelu. Chytil ji a odnesl ji do kuchyně. To já jsem na něj přišla, právě když v jedné ruce svíral nůž a v druhé želvu Lolu a už už se chystal oddělit tělo od krunýře. Vzpomínám si, že jsem začala vyděšeně ječet na babičku: „Babi, ten Kubánc chce svléknout Lolu a pak ji uvařit!“ Ať jsem nad tím dumala jakkoli, prostě jsem nechápala, jak ho něco takového mohlo vůbec napadnout. Želvy jsme v hotelu měli už déle než třicet let, staly se součástí dějin tohoto místa. Zнала jsem je tak dobře, že jsem je od sebe dokonce dokázala odlišit. Na první pohled vypadaly stejně, ale nebyly. Když babička uslyšela moje zděšené volání, dovalila se do kuchyně zalitá ledovým potem. Vytrhla Kubánci Lolu z rukou, zasypala ho lavinou urážek a pak ho z kuchyně vyhodila. Kopla ho do zadku a řekla mu: „Neodvažuj se tu znovu objevit, nebo se hlavní přísadou do polévky staneš ty!“ Obryně dostála svému jménu.

Uf! Takovou dobu tu plácám o své rodině, a ještě jsem se ani nepředstavila! Když já se vždy tak nadchnu, když začnu vzpomínat na dávné časy... Jmenuju se Scarletina a jsem zesnulá kuchařka. Ted' žiju na Onom světě, v zemi mrtvých. Vlastně jsem ve své oblasti Podsvětí, kde bydlím, oficiální kuchařka. Tenhle příběh ale začíná mnohem dřív, v době, kdy jsem

ještě byla naživu a jmenovala jsem se jinak. Tehdy v roce 1863 jsem byla stále živá a říkali mi Smaragdina. Matka mě tak pojmenovala, protože jí moje sytě zelené oči připomínaly dva smaragdy, které jako by mi někdo vsadil do obličeje. Její oči měly stejnou barvu. Moje máma byla tak krásná! Jmenovala se Marieta a vždycky voněla kolínskou. Jestli ti můžu něco poradit, moc si neoblubuj jméno, které ti dali rodiče. Bude lepší, když se to dozvíš už teď: na Onom světě si nikdo nenechává jméno, které používal zaživa. Všichni mrtví se jmenují podle příčiny svého úmrtí. Proto se od té doby, co jsem mrtvá holčička, nebo lépe řečeno od chvíle, kdy jsem konečně přijala, že už nepatřím do světa živých, jmenuju Scarlatina. Moji smrt totiž zavinila nemoc jménem spála, latinsky *scarlatina*. A když už jsme u toho, raději si ani moc nezvykej na vůni kolínské. My mrtví všichni páchneme hnílbou.

Dokud jsem byla živá, bylo mých pouhých deset let mezi hrnci, zástěrami a jídelními lístky opravdu šťastných a veselých. Jediný problém byl Muchoncio, syn Panderlúa, který se po jeho smrti stal majitelem hotelu. Muchoncio toho měl se svým otcem jen málo společného. Byl to zvrácený, jednoduchý člověk. K němu se ale ještě dostaneme.

Jak sami vidíte, život v naší oáze uprostřed Divokého západu byl vážně plný zajímavých příhod. Ale i když jsem si tam užívala každý den, to nejbáječnější

dobrodružství mého života v hotelu Fantastique začalo toho dne, kdy jsem onemocněla. Tehdy se vše změnilo a už nešlo vrátit zpět. Celé to spustila silná bolest v krku. Jako by se mi tam zaseklo celé klubko rybích kostí. Nemohla jsem vůbec polknout. O jedení ani nemluvě! Nespolkla jsem ani lahodné lisabonské koláčky, portugalský dezert, který máma upekla jen pro mě, jakmile zjistila, že jsem nemocná. Už pár hodin potom, co se objevily první příznaky, mi všude po těle naskákaly červené tečky a začala jsem blouznit. Máma, táta i babička každou chvíli odcházeli z kuchyně, aby se podívali, jak na tom jsem. Jak jsem na tom asi mohla být, když nemoc ovládla celé moje tělo? Příšerně. Sice mi všichni tři dávali pusinky a hladili mě po čele, ale cítila jsem se od nich velmi vzdálená. Naskočila mi taková horečka, že ke mně musel přijít doktor, voněl po naftalínu a skleněnou injekční stříkačkou mi píchl nějaký lék. Asi si mysleli, že je neposlouchám, protože přede mnou mluvili o tom, že se v hotelu objevilo několik případů spály. Kromě mě se nakazila ještě jedna dvojčata, holčička a chlapeček se slámovými vlasy, kterým se moc přitížilo a nevypadalo to s nimi dobře. Povídalo se, že spálu chytili na lodi, kterou do našeho města přijeli z francouzského přístavu v Nantes. A od nich jsem se nakazila já.

Doktor za mnou přišel dvakrát. Dostala jsem ještě další dvě injekce, které mě pekelně bolely. Moc nepomohly. Několik dní jsem ležela v posteli, tělo

celé červené a zanícené, rodina mě zahrnovala polibky a hlazením, a pak jsem umřela. Nemysli si ale, že jsem to nějak dramaticky prožívala! Celé to bylo trochu zvláštní. Najednou jsem ucítila, jak mě život navždy opouští, a tak jsem udělala přemet a tělo opustila. Vyletěla jsem z něj, jako bych se rozdvojila: zesnulá Smaragdina dál ležela v posteli mrtvá. A ta druhá, Scarlatina, byla sice mrtvá také, ale stalo se z ní něco jako přízračná hmota. Postavila jsem se k nohám lůžka a z téhle výsadní pozice se zadívala na svoji mrtvolu. Viděla jsem dívku, kterou jsem bývala, oči měla zavřené, tvář studenou a bledou. Máma, táta i babička plakali ostošest a pořád naříkali, proč si smrt přišla zrovna pro mě, když jsem byla teprve malá holčička. Jenže, jak jsem se později dozvěděla, smrt bývá darebná. Hlavně v té době, kdy existovalo jen málo léků a umírala spousta dětí.

Chtěla jsem rodiče a babičku uklidnit, abych jejich bolest utišila a aby přestali plakat; dát jim najevo, že jsem pořád tady s nimi; že už mě nebolí v krku ani mě nesvědí tělo; že se mám báječně! Mohla jsem chodit po dřevěné podlaze nebo se vznést a doletět až ke stropu. Bylo to fantastické, i když musím přiznat, že zpočátku jsem létání nedokázala dost dobře ovládat a tělo si plulo, kam se mu zachtělo. Když jsem se snažila vyletět nad postel, abych se na svoje tělo mohla dívat seshora, udělala jsem několik přemetů a šaty se mi zapletly do tyče od závěsů, visela jsem

tam nohama vzhůru a hlavou dolů. V tu chvíli jsem se pokusila s rodinou spojit a říct jim, že jsem s nimi, ale zjistila jsem, že něco tak docela nefunguje. Chtěla jsem promluvit, ale nevyšel ze mě žádný hlas. *Mrtvá a němá*, pomyslela jsem si. *To situaci celkem komplikuje.*

Kapitola 2

Z truchlení nad mým mrtvým tělem se vyklubala velká událost. Naposledy se se mnou přišlo rozloučit mnoho lidí z mnoha koutů světa. Protože babička a rodiče byli v hotelu Fantastique na nejvyšších pozicích kuchyňské služby, znali spoustu lidí, kteří se chtěli pohřbu účastnit. A ti, co přijít nemohli, protože se právě nacházeli ve velmi vzdálených zemích (třeba šéfkuchař, který mě naučil připravovat typické tibetské sladkosti ze skořice), alespoň poslali telegram: *Upřímnou soustrast. Smaragdínu potkalo nesmírné neštěstí. Navždy zůstane v mém srdci.*

Dva kníratí pánové ze společnosti Smuteční trumpety přinesli na míru vytvořenou rakev, máma mě oblékla do krásných bílých krajkových šatů s volány, které jsem na sobě ještě nikdy neměla, a vložili mě dovnitř. Ty šaty mi schovávala na nějakou zvláštní příležitost a kdy jindy bych si je tedy měla vzít na sebe než na vlastní pohřeb? Vlasy mi stáhla do ohonu, volně nechala viset jen pár kadeří, které se mi kroutily na ramenou, a na hlavu mi nasadila hezký věneček z květů pomerančovníku. Nechci znít namyšleně, ale myslím si, že mi to moc slušelo. Nejdřív se mi zdálo zvláštní, že mě tak vyfintili. Vždyť mě měli pohřbít do hrobu, pod zem. Bylo fuk, jak jsem oblečená, nikdo mě už nikdy neuvidí. Pak jsem ale pochopila, že to celé připravili kvůli focení. Chtěli, abych vypadala pěkně v albu zesnulých! To situaci měnilo.

Pánové ze Smutečních trumpet nechali rakev otevřenou a opřeli ji o mramorový podstavec, aby byla nakloněná a moje mrtvé tělo bylo dobře vidět. Kolem mě naskládali spoustu kytic a věnců s červenými, bílými, modrými a fialovými květy. Celý výjev uzavírali rodiče a babička, kteří seděli na židlích potažených zeleným sametem a na sobě měli své nejlepší oblečení. Fotograf byl dost netypický člověk: byl obtloustlý, malý a měl dost vysoký hlas. Na nose mu seděly brýle a pod ním vyčníval hustý světlý knír. S sebou nesl obrovský fotoaparát, který připevnil na stativ. Byl to takový ten s černým měchem, jaký mívají tahací

harmoniky. Až na zem z něj splývala černá látka. Muž látku nadzvedl, strčil pod ni hlavu a několikrát nás vyfotil. Když zmáčkl tlačítko, udělalo to ohromný rámus a kolem aparátu se zvedl oblak šedého dýmu. Každá fotka byla jako představení: hlava pod látkou, hluk a šedý oblak. Jako nějaká pout'ová atrakce. V té době byly fotografie zesnulých velmi v módě. Ani já jsem si nechtěla nechat ujít tuto událost, a tak jsem se usadila mezi mámu a babičku, abych mohla být součástí alba zesnulých. Bylo mi jedno, že jsem jen nějaká přízračná hmota, patřila jsem mezi ně právem. Pózovala jsem s úsměvem od ucha k uchu, aby bylo všem jasné, že jsem šťastná. Když jsem se před fotografem už trochu uvolnila, začala jsem malinko šaškovat. Vyplázla jsem jazyk, dělala obličej (některé hezké, jiné dost ošklivé) a představovala si, jak všichni puknou smíchy, až jim fotograf fotky ukáže. V tu chvíli jsem ještě nevěděla, že přízračné hmoty na fotkách nejsou vidět tak, jak doopravdy vypadají.

Po zbytek dne jsem pronásledovala mámu, tátu a babičku. Ploužili se jako těla bez duše, zato já ve se se poletovala. Všude za sebou táhli svůj nesnesitelný smutek, jako by byli takoví ti staří duchové, co na sobě mají prostěradlo se dvěma dírami na oči a železnou kouli na noze. Bylo mi jich líto. Babička se pokusila připravit nějakou lahůdku, kterou by návštěvníci mohli během pohřbu uzobávat. Já si ale myslím, že ve skutečnosti se jen snažila něčím zaměstnat, aby

jí čas utíkal rychleji, nebo prostě aby zapomněla na to, že už nejsem s ní. Na jednohubky jí padala jedna slza za druhou, a tak byly příliš přesolené a vůbec se nepovedly. Když je člověk smutný, vaření mu nejde.

A pak přesně o půlnoci se stalo něco, čemu ani ty nebudeš chtít věřit. V tu hodinu už byli všichni u sebe na pokoji a snažili se v poklidné noci ulehnout ke spánku. Tedy všichni kromě mě, já jsem bloumala temnou budovou a hledala nějaké zastrčené místo, kde bych se mohla schovat. Všechny petrolejky už byly zhasnuté, jen tu jedinou v přijímací místnosti vždy nechávali hořet. Rozhodla jsem se, že se usadím pod žlutým plamínkem, abych se necítila tak sama, a přečkám tam několik hodin. Nikdy jsem nepřemýšlela o tom, v jaké ohromné samotě musí takové přízračné hmoty žít. Vidíš všechny okolo sebe, ale nemůžeš s nimi mluvit, dotknout se jich ani se jim ukázat. Nebo jsem přinejmenším ve svých prvních hodinách nové existence nevěděla, jak alespoň jedno z toho udělat, a to mě rozčilovalo. Právě nad tím jsem uvažovala, když se najednou zvenku ozval tajemný hluk, který mě přinutil zpozornět. Okamžitě jsem pochopila, že se brzy něco stane. Nevím, jak to vysvětlit, ale věděla jsem to, cítila jsem to. Za normálních podmínek by mi srdce začalo bušit jako splašené a určitě bych měla žaludek celý stažený, jak se mi to dělo pokaždé, když jsem byla nervózní. Jenže smrt má na člověka zvláštní účinek: uvnitř máš prázdno,